

صفات جمال خداوند در نهج البلاغه

مؤلف

کبری تراکمی

نشر راشدین

سرشناسه	:	تراکمی، کبری، ۱۳۴۶ -
عنوان قراردادی	:	نهج البلاغه، برگزیده، شرح
عنوان و نام پدیدآور	:	صفات جمال خداوند در نهج البلاغه/ مولف کبری تراکمی.
مشخصات نشر	:	تهران: راشدین، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	:	۹۶ ص.
شابک	:	۶۰۰۰۰ ریال 3-384-600-978 :
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبأ
یادداشت	:	کتابنامه: ص. [۹۳] - ۹۶؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	:	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه -- خداشناسی
موضوع	:	Ali ibn Abi-talib, Imam I. Nahjol - Balaghah -- Theology
مناسه رود	:	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق.
رده بندی ده	:	نهج البلاغه، برگزیده، شرح
رده بندی دیو	:	BP ۳۸/۴۲۳ ۱۳۹۵ ت ۴
شماره کتابشناسی	:	۹۵۱۵/۲۹۷
مل	:	۴۳، ۰ ۶۴

انتشارات راشدین	■
عنوان کتاب:	صفات جمال خداوند در نهج البلاغه
مؤلف:	کبری تراکمی
ویراستار علمی و ادبی:	دکتر راهب عارفی
نوبت چاپ:	اول-۱۳۹۵
شمارگان:	۱۰۰۰
شابک:	۳-۳۸۴-۳۶۱-۶۰۰-۹۷۸
قیمت:	۶۰۰۰۰ ریال
نشانی:	میدان انقلاب - کارگر جنوبی - بن بست گشتاس - پلاک ۴ واحد ۶
تلفن/ نمابر:	۶۶۱۲۳۴۴۹ - ۶۶۴۰۸۲۲۴
پایگاه اینترنتی:	www.rashedin.info
پست الکترونیک:	Email: rashed1829@yahoo.Com

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

.....	سخنی درباره این کتاب	۵
.....	پیشگفتار	۷
.....	فصل اول: صفات ثبوتی و سلبی	۱۱
.....	صفات ذات و فعل	۱۲
.....	نحوه ارتباط ذات و صفات	۱۳
.....	نظر معتزله	۱۳
.....	نظایر اشاعره	۱۵
.....	حرکت اندیشه اندان شیعی	۱۶
.....	فصل دوم: صفات جمالیه در نهج البلاغه	۲۳
.....	نگاهی اجمالی به صفات جمالیه خداوند در نهج البلاغه از نظر	۲۵
.....	حیات	۲۸
.....	قدرت خدا	۳۱
.....	قدرت خداوند در کلام امام علی علیه السلام	۳۳
.....	خالق بودن خداوند	۴۱
.....	قاهر بودن خداوند	۴۵
.....	علم خداوند	۴۹
.....	مرید بودن خداوند	۶۰
.....	کبیر بودن خداوند	۶۱
.....	ازلی و ابدی بودن	۶۱
.....	ازلیت و ابدیت در قرآن و روایات	۶۲
.....	ازلیت و ابدیت در نهج البلاغه	۶۳
.....	سمیع و بصیر بودن خداوند	۷۲

۷۹		لطیف بودن خداوند
۸۰		رحیم بودن خداوند
۸۱		حق بودن خداوند
۸۲		تکلم و سخن گفتن
۸۲		مفت کلام در قرآن
۸۳		صفت کلام در بیان امام علی علیه السلام
۸۷		رافتن بودن خداوند
۹۱		برجام کلام
۹۳		فهرست منابع

سخنی درباره این کتاب

در یک تقسیم بندی صفات خداوند به صفات جمال و جلال تقسیم می شود. صفات جمالی همان صفات ثبوتی خداوند هستند که در برخی از آنها در قرآن کریم هم اشاره شده است. امیرالمؤمنین علی علیه السلام نیز در نهج البلاغه صفات جمال خداوند را مورد توجه قرار داده و به برخی از آنها مانند عالم بودن، قادر بودن، حی بودن پرداخته است. از آنجایی که کتاب نهج البلاغه اقیانوس بی کرانی از معارف گوناگون اسلامی و ترجمان کلام الهی است، کلام مولی و رفیع و متقیان در این زمینه می تواند راهنمای موثقی برای جویندگان معرفت الهی باشد.

پیشگفتار

یکی از تقسیم‌های رایج در صفات خدا، تقسیم آن به صفات جمال و جلال است. علامه طباطبائی ذیل آیه ۲۷ سوره مبارکه الرحمن، تفسیری در خصوص معنای صفات جمال و جلال چنین شرح می‌دهد:

« در معنای کمال و جلال چیزی از معنای اعتلا و اظهار رفعت خوابیده، البته رتبه و اعلای معنوی در نتیجه جلالت با صفاتی که در آن بویی از دفع و منع هست سر و کار و تناسب دارد، مانند صفت علو، تعالی، عظمت، کبریا، تکبر، احاطه، عزت، و غلبه. این دسته از صفات را صفات جلال گویند. آن صفاتی که بویی از بهاء و حسن می‌دهد، بهاء و حسن که دیگران را واله و مجذوب می‌کند، مانند صفات علم، قدرت،

حیات، رحمت، جود، جمال، حسن، از این قبیل صفات که مجموع آنها را صفات جمال می‌گویند^۱.

در آیات مختلفی از قرآن کریم به برخی از صفات جمال خداوند اشاره شده است و مفسران نیز به تبیین و بررسی آنها پرداخته‌اند. بدون شک مفسران حقیقی قرآن کریم، امیرالمؤمنین علم علیه السلام و اولاد ایشان هستند که پرورش یافته مکتب رسالت و تبیین کرده حقایق الهی هستند. بر این اساس است که نهج البلاغه بعد از قرآن - سخنان نبوی، گنجینه بزرگ علمی و دینی است و نیز دریایی بی‌شمار از معارف و علوم الهی است، و هرکس قصد سفر در این دریا، بیکران نماید با حقایق متعالی آشنا گردیده و هرچه در آن غور و تعمق می‌کند و به اعماق آن شنا می‌کند، به درّ یتیم و مرواریدهای ارزشمند دست می‌یابد که هرگز حاضر نیست آن را با هیچ قیمتی از دست دهد. ناگفته پیداست ویژگی چند بعدی بودن نهج البلاغه باعث بسط و کنکاش فوق‌العاده دانشمندان در ابعاد مختلف آن شده است و

بدین جهت است که این کتاب لقب «اخ القرآن» را به خود گرفته است.

سخنان توحیدی و عرفانی علی علیه السلام جلوه مقام عرفان و تجلی روح الهیات مکتب قرآن و وحی اسلام است که برای بیچ جمله‌ای از آن نمی‌توان ارزش معین کرد جمله‌هایی که هر ندایش دلیل بر اوج بلند روح گوینده و سرشار از حکمت و معرفت است. علی علیه السلام اولین رجل الهی و موحد واقعی مکتب اسلام است که تماس، ارتباط و اتصالش با پیغمبر بزرگ اسلام آن معلم عالم تر از هر الهیات قرآن به قدری محکم و استوار بود که تردیدی نیست که این آینه تمام نمای رسول خدا و تجسم کامل تعالیم اسلام است.

بحث در خصوص صفات خداوند بطور کلی نیز به خصوص صفات جمال خداوند، جایگاه ویژه‌ای در کلام امام علی علیه السلام دارد. با نگاهی به عبارات نورانی امام علیه السلام روشن می‌شود که صفات جمال خداوند مانند علم، حیات، قدرت، ازلی و ابدی بودن و... برجستگی خاصی دارد. علم خداوند به

جزئیات یکی از مشکل‌ترین و بحث‌برانگیزترین مباحث فلسفه الهی است که مولی‌الموحدین این مقوله را به خوبی کاویده و در اختیار مخاطبان قرار داده است.

شرح معیار ما در این نوشتار، شرح نهج البلاغه «ابن میثم» است. از ویژگی‌های بارز این شرح می‌توان به آشنا بودن مؤلف با علوم و فلسف اسلامی مانند: عرفان، فلسفه و منطق اشاره کرد که در شرح خود بر کلام امام علی علیه السلام از آنها استفاده کرده است.